N°. 232. 1856.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

DINGSDAG 30 SEPTEMBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Beperking in het verhuren van loten in de Staatsloterij.

RAPPORT AAN DEN KONING.

Onder de staatsinstellingen, welke in de laatstverloopen jaren in bijzondere en openbare geschriften dikwijls zijn ter sprake gebragt en aan velerlei beoordeelingen hebben blootgestaan, behoort ongetwijfeld de *Staatsloterij*.

De afschaffing der openbare loterijen in naburige Staten heeft daartoe niet weinig bijgedragen en sommigen minder gunstig gestemd voor eene instelling, welke overigens op een bestaan van bijna anderhalve eeuw kan wijzen.

Telken jare, bij de behandeling der wetten op de middelen, heeft dit onderwerp, zoowel in de Eerste als in de Tweede Kamer der Staten-Generaal, stof tot bedenking, veelal ten nadeele dezer zaak, opgeleverd.

Dat, dien ten gevolge, de aandacht des ondergeteekenden voortdurend op de Staatsloterij gevestigd is geweest, zal naauwlijks behoeven gezegd te worden. Bij zijne beschouwing omtrent deze zaak, heeft hij zich de volgende vragen ter beantwoording voorgesteld:

1°. behoort, ook hier te lande, op het voorbeeld van naburige Staten, de loterij te worden afgeschaft? Zoo neen,

2°. behoort de bestaande loterij al dan niet te worden gewijzigd, zoo ja, in welken zin?

Ad 1um. Het denkbeeld eener geheele afschaffing der loterij heeft hier te lande nimmer onverdeelden bijval ingeoogst; hoofdzakelijk zijn daartegen ten allen tijde door de verdedigers der loterij drie bedenkingen aangevoerd geworden.

In de *eerste* plaats zou eene zekere neiging tot het spel, tot het beproeven van zijn geluk door opoffering van een weinig gelds, tot het openzetten eener kleine deur voor de fortuin, zoo als men zich pleegt uit te drukken, in de meest uiteenloopende standen der maatschappij ook bij het Nederlandsche volk niet zijn te ontkennen en zou het welbegrepen algemeen belang vorderen, de gelegenheid niet af te sluiten om aan die neiging in eene van staatswege beheerde, voorzigtig ingerigte loterij te kunnen voldoen.

In de *tweede* plaats, zou eene afschaffing der loterij bedenkelijk zijn te achten; uit hoofde daardoor zoo vele gezinnen zouden worden beroofd van een middel van bestaan, hetwelk thans door hen in het debiet van aandeelen in de loterij gevonden wordt.

In de *derde* plaats zou de schatkist de jaarlijksche opbrengst der Staatsloterij bezwaarlijk kunnen ontberen.

Het eerstgemelde denkbeeld is ook uitgedrukt in het rapport van den Raad van State van den 2den November 1827, luidende onder anderen:

„Volgens de meening, op staat- en staathuishoudkundige gronden rustende, zou het hoogst gevaarlijk zijn de Staatsloterij te verbieden. Er wordt, wel is waar, veel gesproken van de onzedelijkheid welke daardoor zou worden bevorderd; maar die schildering is wel eens te sterk gekleurd; het verderfelijk hazardspel wordt wel eens met de loterijen, op publiek gezag bestaande, verward. De onzedelijkheid is niet gelegen in de loterijen als zoodanig. Vooral bij handeldrijvende volken bestaat eene behoefte om de kans van het lot te beproeven; het is niet wel mogelijk de zucht tot spel in dezen uit te dooven, maar het is, daarentegen, aan de zijde van het Gouvernement pligtmatig dien geest met voorzigtigheid te leiden en te besturen, ook ten einde de speelzucht niet op eene zeer schadelijke wijze naar buiten werke of zelfs binnen 's lands voedsel vinde in geheime en hoogst verderfelijke operatien.

„Dat eene met die behoefte in verband gebragte en tevens eene overdrevene speelzucht temperende loterij daartoe het verkieslijkste of eenige middel zij, is wel niet voor tegenspraak vatbaar."

En inderdaad, wanneer men, ook al zonder aan te nemen al wat in bovengemeld rapport van den Raad van State wordt beweerd, echter let op de omstandigheid dat de loten in de Staatsloterij niet alleen gereedelijk worden geplaatst, maar dat zelfs in den laatsten tijd het vragen naar meerdere loten zeer is toegenomen, zoodat, wanneer men, in plaats van maatregelen tot inkrimping te nemen, de gelegenheid tot uitbreiding wilde openen, men moet aannemen dat daarvan gretig gebruik zou worden gemaakt, dan kan het aanwezen van eene voortdurende neiging tot dit spel niet worden betwijfeld; dit zoo zijnde, zou het afsluiten van de gelegenheid tot deelneming in de Staatsloterij ongetwijfeld aanleiding geven om aan die behoefte op oneindig gevaarlijker wijze te voldoen.

Velen meenen zelfs dat de ondervinding de gegrondheid van die vrees heeft aangetoond in die Staten, waar de openbare loterijen zijn afgeschaft geworden; dat aldaar, sedert die afschaffing, gewaagde beursspeculatien en verderfelijk hazardspel hand over hand zijn toegenomen, hetgeen ook ligt verklaarbaar is uit de koortsachtige zucht van zoo velen, om met weinig inspanning spoedig rijk te worden, en om zich te verheffen boven den stand waarin men zich geplaatst ziet; eene zucht die, hoewel niet overal op dezelfde schrikbarende wijze ontwikkeld, echter meer of min in alle Staten kan worden opgemerkt.

Ongetwijfeld telt ook de Nederlandsche loterij hare slagtoffers; dat deze intusschen hun ongeluk aan zich zelven en niet aan de loterij te wijten hebben, zal wel niet kunnen worden ontkend. Zelfs de hebzuchtigste zal, wanneer zijn verstand niet geheel beneveld is, zijne zucht om te winnen nooit zoo ver bot vieren, dat hij boven zijn vermogen in de loterij deel neme, omdat hij weet, dat tegen de kans om te winnen, nog grooter kans van te verliezen overstaat.

Vrijelijk mag men aannemen dat zij, die in de loterij een buitensporig spel dreven, zulks, in de radeloosheid van het oogenblik waarop de benarde toestand hunner geldelijke aangelegenheden dreigde aan het licht te komen, als een laatste middel aangrepen om de schande van een onordelijk beheer of van onmatige verteringen zoo mogelijk nog te bedekken. Van hen die zich in zoodanigen toestand bevinden, waarbij de stem der rede en van het gezond verstand door de dreigende behoeften van het oogenblik overheerscht wordt, kan men veilig aannemen, dat, zoo niet de loterij de gelegenheid tot het aanwenden van dit middel had aangeboden, zij dat in beursspeculatien of hazardspel zouden gezocht en gevonden hebben.

Zoo de loterij voor sommigen eene ergernis zij, is dit waarlijk niet zoo zeer omdat zij daarin voor zich zelven eenig gevaar bespeuren zouden, maar omdat zij daarin eene gelegenheid zien, welke de onnadenkende ligtelijk kan te baat nemen om door spel een vermogen te herwinnen of zijnen toestand te verbeteren.

Wanneer men evenwel in aanmerking neemt, dat zoodanige gelegenheid voor dengene die haar zoekt, wel nimmer zal ontbreken, dan volgt ook, dat door het afschaffen der loterij de gelegenheden tot het spel wel met ééne zouden zijn verminderd, doch dat men, bij het blijven bestaan der overige, misschien wel die zou hebben weggenomen, die den minst gevaarlijken weg voor kansgenot opent.

Wat den *tweeden* grond betreft, zoo wordt door de voorstanders van het behoud der tegenwoordige Staatsloterij op den voorgrond gesteld dat nagenoeg 2000 huisgezinnen van collecteurs, van splitters, van hunne bedienden en van debitanten, hetzij geheel hetzij ten deele, in de instelling der loterij een middel van bestaan vinden, hetwelk door afschaffing van de loterij zou verloren gaan, gezwegen van het nadeel, hetwelk daardoor tevens zou worden toegebragt aan papierfabrikanten, drukkers, ondernemers van middelen van vervoer enz.

Ongetwijfeld moet het bijzonder belang aan het algemeen belang ten offer worden gebragt; daarom ook mag de omstandigheid dat zoo vele gezinnen in de loterij hun middel van bestaan vinden, alleen en op zich zelve, nimmer eene reden wezen om eene instelling te behouden wanneer die blijkt afkeurenswaardig te zijn; doch aan den anderen kant mag die omstandigheid, bij de behandeling der vraag, of die instelling al dan niet zal worden afgeschaft, ook niet geheel over het hoofd worden gezien. Wat den ondergeteekende betreft, indien hij de overtuiging had dat door de afschaffing der Staatsloterij tevens alle zucht naar spel zou worden uitgedoofd; indien hij de overtuiging had dat de Staatsloterij niet is eene gelegenheid om aan eene bestaande zucht tot kansgenot eenen (zoo hij verstandig gebruikt wordt) weinig gevaarlijken uitweg aan te bieden, maar dat zij integendeel, waar die zucht niet bestaat, eene allerverderfelijkste aanleiding zou zijn om die te doen ontstaan, aan te wakkeren en tot een vernielend vuur te doen overslaan, — dan zou belangstelling in het lot van zoo velen, die thans een bestaan door de meervermelde staatsinstelling hebben, naar zijne overtuiging hem niet mogen terughouden om hare afschaffing aan Uwe Majesteit voor te dragen. Doch het lot van al die lieden zou echter in zoodanig geval te zwaar bij hem wegen, dan dat hij zou kunnen besluiten Uwe Majesteit voor te stellen, eensklaps en zonder voldoenden overgang het brood te ontnemen aan hen, die, al zijn zij dan ook geene bezoldigde staatsambtenaren, toch hun bestaan vinden door eene instelling, die gedurende zoovele jaren van staatswege is gehandhaafd en aan den Staat jaarlijks eene niet te verwerpen bate heeft afgeworpen. Deze overweging zou naar zijn inzien er toe moeten leiden, dat, al wilde men tot geheele afschaffing overgaan, die trapsgewijze en zonder te groote schokken zou moeten plaats vinden.

Het *derde* argument tegen de afschaffing der loterij aangevoerd, heeft, naar het oordeel van den ondergeteekende, bij den tegenwoordigen gunstigen toestand van 's Rijks geldmiddelen, een aanmerkelijk deel van zijn gewigt verloren. Intusschen zou het inderdaad te bejammeren zijn wanneer de geheele opbrengst der staatsloterij, welke toch inderdaad eene *vrijwillige* bijdrage is, uit de rij der staatsmiddelen wierd weggenomen, daargelaten de niet verwerpelijke opbrengsten, welke, als gevolg van de loterij, door de belasting op de patenten, door de briefporten enz. verkregen worden; terwijl het behoud der opbrengst van de Staatsloterij ook weder den weg gemakkelijker maakt bij de bestaande belastingen eenige verdere verligting aan te brengen.

De ondergeteekende ontveinst niet dat de voormelde beschouwingen ook bij hem de overtuiging hebben gevestigd dat, — hoezeer dan ook elke loterij, in abstracto beschouwd, verwerpelijk moge wezen, en dat, zoo de loterij niet bestond, hij zich wel zou wachten de oprigting van Staatswege eener zoodanige instelling Uwer Majesteit aan te raden, nogtans, in verband met de behoefte en neigingen der natie en met het oog op de noodlottige gevolgen welke eene onverwijlde afschaffing voor zoo vele gezinnen zou te weeg brengen, zoomede op de vermindering welke de staatsinkomsten hierdoor zouden ondergaan, — voor alsnog het

aanbrengen van verbeteringen boven het geheel afschaffen der zaak verkieslijk moet geacht worden.

De ondergeteekende moet ook de vrijheid nemen Uwer Majesteit te doen opmerken dat de meeste gevoelens, welke over die zaak kenbaar werden gemaakt, die strekking hadden, en dat ook het voorstel van den heer *van Lennep*, behandeld in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van den 7den Maart jl., veeleer eene *verbetering* der loterij, dan wel hare *afschaffing* ten onderwerp had.

De ondergeteekende heeft ook niet geaarzeld reeds bij de behandeling van dat voorstel het gevoelen te uiten, dat hij meer eene *verbetering* dan eene *opheffing* der loterij op het oog had; liever tot eene zuivering der loterij van hare gebreken zou medewerken, dan tot de opheffing dier overoude en aan het meerendeel der natie niet ongevallige instelling.

Ad 2um. Ter beantwoording van de *tweede* vraag dient vooraf de inrigting en werking der bestaande loterij beknoptelijk te worden uiteengezet.

De loterij is, in het wezen der zaak, eene inrigting welke aan de ingezetenen de gelegenheid opent om, door inleg eener bepaalde som gelds, gezamenlijk een kapitaal bijeen te brengen, hetwelk daarna, in verschillende prijzen en premien, weder aan de door het lot aangewezen deelnemers wordt teruggegeven.

Volgens de plans der laatste loterij van 20,000 loten, genieten de helft der nommers prijzen of premien en wordt door de wederhelft de inleg verloren.

De trekking der nommers is verdeeld in vijf verschillende klassen, voor ieder van welke een gedeelte van den inleg gevorderd wordt, in dier voege, dat de inleg van ieder lot niet verder berekend is dan tot de klasse in welke het wordt uitgetrokken.

In de vier eerste klassen, waarin $3/_{10}$ der loten worden uitgetrokken, zijn geen *nieten*, alleen *prijzen*, terwijl de 10,000 *nieten* alleen in de vijfde klasse worden uitgetrokken.

De loten worden ten kantore-generaal op tweederlei wijze uitgegeven:

a. voor alle klassen, met betaling van den geheelen inleg in eens;

b. voor ééne klasse, met het regt om het lot, niet uitgetrokken wordende, van klasse tot klasse te verwisselen.

De laatstgenoemde soort is bestemd om te worden uitgegeven aan de houders van originele loten, welke in de laatstvoorgaande loterij met „*niet*” zijn uitgetrokken. Die aanspraak op een klassikaal lot is ten allen tijde aan zoodanige *nieten* toegekend geworden; daardoor bezitten deze in den handel veelal nog eene waarde, welke kan gerekend worden in mindering te strekken van het geleden verlies; de loten welke van klasse tot klasse verwisseld worden en in de vier eerste klassen niet zijn uitgekomen, betalen, bij den inleg der vijfde klasse, eene premie van f 2, ten behoeve van het Rijk.

Bij de betaling der prijzen van de vier eerste klassen wordt, ten aanzien van de hierboven sub *a* bedoelde loten, teruggegeven de inleg der klassen welke nog moeten volgen. Voor de prijzen en premien van f 100 en daarboven wordt 15 per cent en van de prijzen van minder dan f 100 10 per cent ten behoeve van het Rijk ingehouden.

De loten worden ten kantore-generaal nimmer dan in hun *geheel* uitgegeven.

De splitsing in halve, vijfde, tiende en twintigste geschiedt alleen door de collecteurs en splitters; de debitanten zijn onbevoegd om loten of gedeelten onder *hunne* handteekening uit te geven.

De loten ten kantore-generaal tegen betaling van f 60 aan de gequalificeerde collecteurs verstrekt, worden door dezen tot een verhoogden prijs uitgegeven, welke verhooging de belooning uitmaakt voor hen, voor de splitters en voor de debitanten; daaruit moeten tevens gevonden worden de niet onaanzienlijke kosten van papier en drukloonen, zoomede de vergoedingen voor verliezen welke onafscheidelijk zijn van het noodzakelijk te verleenen crediet aan splitters en debitanten.

De verhooging van den prijs beloopt, tot en met de eerste week der 5de klasse, 15 per cent van den inleg of f 9 per lot. In de tweede en volgende weken van de 5de klasse is die verhooging voor de loten, welke zij dan nog te debiteren hebben, vlottende, en wel in de tweede week tusschen f 9 en f 14, in de derde tusschen f 9 en f 22, in de vierde week tusschen f 2 en f 28, naar mate dat de hooge prijzen al of niet worden uitgetrokken.

De uitgifte van loten door de gequalificeerde collecteurs en splitters geschiedt op tweederlei wijze, namelijk bij *verkoop* of bij *verhuring*.

De loten of gedeelten van dien, welke worden *verkocht*, worden uitgegeven:

a. voor alle klassen met betaling van den vollen inleg in eens;

b. om van klasse tot klasse te worden verwisseld.

Bij het uitkomen van nommers, sub *a* bedoeld, in de vier eerste klassen, wordt de inleg der volgende klassen teruggegeven en geschiedt de verwisseling der sub *b* bedoelde loten op dezelfde wijze als plaats heeft ten aanzien der loten welke aan het kantoor-generaal worden uitgegeven.

Bij den aankoop der loten of gedeelten, welke van klasse tot klasse moeten worden verwisseld, wordt dadelijk de verhooging van f 9 voldaan en is de collecteur of splitter verpligt, die voor de volgende klassen te verwisselen, alleen tegen betaling van den bij het plan voor de klassen vastgestelden inleg.

Ditzelfde heeft plaats bij den aankoop van loten wanneer reeds een of meer klassen zijn getrokken, zoodat, wanneer na de trekking der tweede klasse een lot wordt aangekocht en de prijs voor de derde klasse betaald, bij het inblijven van het lot tot de laatste klasse verder niets wordt gevorderd dan de inleg van de vierde en die der vijfde klasse; de prijs staat alsdan gelijk met dien welke voor de loten van alle klassen bepaald is, behoudens de premie van f 2 hierboven vermeld.

De tweede wijze van uitgifte van loten of gedeelten van dien geschiedt bij *verhuring*.

De collecteur of splitter staat alsdan de kans van het lot voor *ééne* klasse, of gedurende de vijfde klasse voor *ééne* week, aan den huurder af. De huurloten welke in de klasse of week waarvoor zij zijn uitgegeven, niet uitkomen, geven den houder, volgens de bestaande verordeningen, geen regt tot verwisseling in de volgende klasse of weken.

De huurprijzen worden even als de koopprijzen van regeringswege bepaald.

De prijs der *huur*loten is, natuurlijk, gedurende de vier eerste klassen, minder dan de prijs der *koop*loten en levert dus voor den speler meer voordeel dan een kooplot, *wanneer zijn nommer in die klasse wordt uitgetrokken*; is dit het geval *niet*, dan zijn de betaalde huurpenningen geheel verloren, want, zoo de speler hetzelfde nommer voor eene volgende klasse, ja zelfs nog in den loop der laatste klasse wil *koopen*, moet hij daarvoor den vollen koopprijs voldoen, zonder dat de vroeger betaalde huurpenningen in eenige aanmerking genomen worden; kooploten daarentegen behouden gedurende de gansche loterij altijd eene waarde tegen welke zij kunnen worden verkocht, zoodat de speler zijn spel kan staken zonder aanmerkelijk verlies.

Het verdeelen der loterij in klassen is uitgedacht ten einde het kansgenot ook te brengen onder het bereik van hen wier middelen niet toelaten, den prijs van een lot voor eene *geheele* loterij af te zonderen; daardoor is dus, ook in het belang van den loterijhandel, het getal gegadigden vermeerderd. Hetzelfde denkbeeld heeft mede geleid tot het splitsen der loten in onderdeelen. Eindelijk is het *verhuren* van loten uitgevonden ten einde voor eene uiterst geringe som gelds de kans op eenen aanzienlijken prijs, hoezeer dan voor weinig tijds, te genieten, en langs dien weg den toegang tot de loterij mede te openen voor hen die in dit rijk slechts *tijdelijk* verblijf houden.

De ondergeteekende meent, ten aanzien van het *verhuren* van loten, reeds dadelijk te moeten doen opmerken, dat wanneer alleen op den zoo even bedoelden voet, nl. voor een kort tijdsverloop, in huur gespeeld werd, daaruit alsdan niet het nadeel zou kunnen ontstaan, waartoe het stelsel aanleiding geeft wanneer het verkeerdelijk wordt aangewend, dat is, wanneer iemand gedurende langeren tijd of wel gedurende den loop eener *geheele* loterij het huurspel doorzet.

Tot meerdere opheldering van de werking der loterij, stelle men zich voor drie nommers in de actueel trekkende loterij, welke alle in de laatste week der laatste klasse met een *niet* uitloten, waarvan het *eene* bij den aanvang der loterij tegen den vollen inleg is aangekocht, het *tweede* van klasse tot klasse wordt gespeeld en het *derde* wordt gehuurd.

Voor het *eerste* lot is in eens betaald f 60, verhoogd met 15 per cent of f 9 voor den collecteur of splitter.

Voor het *tweede* lot is betaald:

bij den aanvang der 1ste klasse	f	14.00
„ „ „ „ 2de „		12.00
„ „ „ „ 3de „		14.00
„ „ „ „ 4de „		16.00
„ „ „ „ 5de „		15.00
	f	71.00

Voor het *derde* lot beloopt de huurprijs:

bij den aanvang der 1ste klasse		f	4.00
„ „ „ „ 2de „			8.00
„ „ „ „ 3de „			10.00
„ „ „ „ 4de „			14.00
„ „ „ „ 5de „	(1ste week)		18.00
„ „ „ „ „ „	(2de week)		30.00
„ „ „ „ „ „	(3de week)		47.00
		f	131.00

De drie laatste sommen van f 18, f 30 en f 47 zijn de hoogste prijzen welke kunnen bedongen worden, omdat hier de voor den huurder nadeeligste hypothese is aangenomen, nl. dat de drie hoogste prijzen tot in de vierde week in de bus blijven.

Hij, die het doorgefourneerd lot koopt, moge zijn inleg verliezen, hij werd niet, zijns ondanks, medegesleept tot grootere uitgaven dan hij oorspronkelijk heeft gedaan. Maar hij, wiens middelen geene grootere opoffering toelaten dan de inleg in de *eerste* klasse, moet, zoo zijn nommer in die klasse niet wordt uitgetrokken, eene keuze doen tusschen het loslaten van zijn nommer of het betalen van den inleg der tweede klasse, ten einde ook de kansen van die klasse te genieten. In dezelfde moeijelijkheid wordt hij gebragt bij het einde der drie volgende klassen.

Wanneer nu al het koel verstand hem zeggen moge, dat hij beter doet zijn spel te staken dan zich tot verdere uitgaven, zijne krachten te boven gaande, te laten verleiden, houdt in den regel de gehechtheid aan een nommer, waarop men eenmaal zijne hoop op gewin gevestigd had, voor hetwelk men zich meer of min aanzienlijke offers heeft getroost, de bovenhand; langs dien weg wordt de mintervermogende ligt medegesleept tot uitgaven, waarin soms op eene voor hem zeer noodlottige en nadeelige wijze moet worden voorzien.

Dit is het nadeel hetwelk aan eene *klassikale* loterij, afgescheiden van het stelsel van *huur*, waarvan later zal gesproken worden, verknocht is.

Verschillende plannen van niet-klassikale loterijen zijn voorgesteld, welke, naar men beweerde, het evengemelde kwaad zoomede dat hetwelk uit het *huur*stelsel voortvloeit, zouden ondervangen.

Onder deze beslaan de plannen van den heer mr. A. D. Meijer, wiens geschriften tot het voorstel des heeren van Lennep geleid hebben, eene voorname plaats.

Sedert jaren zijn die plannen door de hoofden der departementen en de beambten der Staatsloterij onderzocht geworden, doch nimmer heeft men de aanneming daarvan durven aanraden.

Wel is waar, is de door den heer Meijer voorgestelde loterij geene *klassikale* en zou dus het gedurig bijbetalen tot behoud van een eenmaal aangekocht nommer daarbij vervallen, doch aan den anderen kant zijn aan die plannen weder bezwaren verknocht, welke die van het klassikaal stelsel, naar het gevoelen van velen, overtreffen.

In zijn stelsel zou men langs eenen anderen weg tot het spel aangemoedigd worden. Zijne elf maandelijksche loterijen met 100,000 nommers en 1600 geringe prijzen, zijn slechts inleidingen tot eene twaalfde, zoogenaamde *bonsloterij*, waarin de eigenlijk gezegde twee kapitale prijzen van f 170,000 en f 50,000 zouden te winnen zijn, en waarin alleen zouden deelnemen de bons, welke als accessoir der 11,000 prijzen van de elf loterijen zouden worden uitgegeven.

Daar nu altijd de kapitale prijzen het doel der spelers uitmaken en dat doel niet kan worden bereikt dan door het trekken van bons in de elf loterijen, zoo spreekt het van zelf, dat men zich daardoor tot deelneming in de elf loterijen zal voelen aangetrokken en dat dus de neiging tot het spel, meer dan bij de tegenwoordige klassikale loterij zou worden geprikkeld.

Het is hier de plaats om nog een enkel woord omtrent de plannen van mr. A. D. Meijer in het midden te brengen.

Een naauwkeurig onderzoek dier plannen heeft tot de overtuiging geleid, dat zij niet alleen op weinig aannemelijke beginselen steunen, maar, dit daargelaten, tot eene alle denkbeeld te boven gaande omslagtigheid aanleiding zouden geven, ja uit dien hoofde als schier onuitvoerlijk kunnen beschouwd worden.

De 100,000 nommers zouden inleggen elk f 12.50; hiervan zouden weder 80,000 nommers met eene premie van f 12.50, dus van een bedrag gelijkstaande met den inleg, uitloten. In effecte, althans wat het *plan* der loterij, namelijk de *prijzen*, betreft, zou dus de maandelijksche loterij bestaan uit 20,000 loten à f 12.50, waarvan 19,000 nieten en slechts 1000 prijzen zouden trekken, van welke prijzen de hoogste f 30,000 beloopen zou. De bonsloterij zou bestaan uit 11,000 nommers, zijnde de 1000 bons uit de elf maandelijksche loterijen, uit elke van welke loterijen zou worden afgezonderd een kapitaal van f 50,000 tot vinding der prijzen van de bonsloterij.

De kans op eenen prijs in de elf maandelijksche loterijen staat als 1 tot 20 en de kans op den jaarlijkschen prijs van f 170,000 staat als 1 tot 1,100,000.

De kans op eenen prijs is mitsdien uiterst gering, veel geringer dan in de tegenwoordige loterij.

In de tweede plaats zou de voorgestelde loterij ophouden eene *Staatsloterij* te wezen.

In effecte zou zij worden geconcessioneerd aan eene *vennootschap*, tegen eene retributie aan het Rijk, terwijl ook een gedeelte van de winst, tot weldadige oogmerken, aan de stad Amsterdam en de Maatschappij van Weldadigheid zou worden afgestaan; tegen welke concessie zeer zeker gewigtige bedenkingen zijn in het midden te brengen.

Bovendien zou in het stelsel van den heer Meijer het ten allen tijde in alle loterijen afgekeurde en in de tegenwoordige loterij verboden stelsel van credietgeving ten behoeve van de spelers zijn toegelaten. De operatie zou bestaan in een jaarlijkschen omzet van f 13,750,000, tegenover een omzet van nagenoeg f 3,000,000 in de *tegenwoordige* loterij, waarin dus noodwendig eene veel grooter spelbeweging dan in de actuele loterij zou plaats hebben, hetgeen bezwaarlijk zou kunnen worden goedgekeurd, zelfs dan niet, wanneer het Rijk de beloofde, veel grootere inkomsten dan die der tegenwoordige loterij genieten zou, daar toch het vermeerderen der staats-inkomsten *langs dien weg* niet begeerlijk is te achten. In de oogen van hen die in het algemeen tegen loterijen gestemd zijn, doch er in kunnen berusten dat de bestaande Staatsloterij behouden blijve, ten einde eene solide gelegenheid tot spel open te houden voor die personen, wier zucht naar kansgenot onbedwingbaar is, moet het plan van den heer Meijer minder aanbevelenswaardig zijn, daar het de gelegenheid aanbiedt in een jaar zoo veel meer kapitaal aan het spel prijs te geven, en dus de ingezetenen tot spelen zouden moeten aangezet worden, zou men alle loten willen plaatsen. Wel is waar zou een aanzienlijk deel der loten onuitgegeven kunnen blijven en alzoo door de vennootschap kunnen teruggehouden worden, doch zoo langs dien weg het spelend kapitaal wordt verminderd, zou daardoor aan den anderen kant het beginsel verloren gaan hetwelk in elke loterij dient behouden te worden, namelijk, dat de geheele inleg, behoudens de korting van 10 en 15 per cent, aan de inleggers in prijzen en premien moet terugkeeren, terwijl de loterij daardoor in zekeren zin en mate het karakter eener speelbank zou aannemen, waarbij de meeste kansen op gewin aan den ondernemer der bank zijn voorbehouden.

De plannen van den heer Meijer zijn ook schier onuitvoerlijk, omdat de ondervinding heeft geleerd dat het ten eenen male onmogelijk is om *elke* maand, voortdurend, met de vereischte juistheid het tot deze loterij behoorende groot aantal loten en gedeelten van loten op *naam*, met *spring*-nommers, te creëren en daaromtrent tegenover de vele personen met het debiet belast eene naauwkeurige administratie in te rigten en eene behoorlijke verificatie te doen plaats hebben van de maandelijks terugkomende loten en gedeelten van dien, zonder dat daarbij eene verwarring zou ontstaan, die spoedig op eene geheele vernietiging der instelling zou uitloopen; verwarring welke ook voornamelijk zou worden geboren uit de omstandigheid dat, behalve de loten, nog *actien* in elf achtereenvolgende loterijen met de daarmede in verband staande elfmaandsche bonstrekking zouden worden uitgegeven.

Voorts ligt in het plan het denkbeeld opgesloten van een aanzienlijk debiet van loten *buiten 's lands*, doch het zal wel geen betoog behoeven dat de daarstelling eener loterij, waarbij wordt gerekend op eene deelneming in naburige Staten, waar de loterijen zijn afgeschaft en verboden; noch hier noch buiten 's lands bijval vinden zal.

Aan het bezwaar, zoo niet aan de onmogelijkheid, om met zekerheid en zonder gevaar van vergissing elke maand op de gewone wijze 100,000 nommers te trekken, is te gemoet gekomen langs eenen weg die aan het algemeen verlangen weinig zou voldoen, omdat niet elk nommer zou worden uitgetrokken, maar de trekking bij seriën zou geschieden, waarbij moeijelijkheden kunnen geboren worden, die bij de tegenwoordige wijze van trekking niet kunnen ontstaan.

Al deze redenen benemen ook den ondergeteekende de vrijheid, het stelsel van den heer Meijer aan te raden, ofschoon daarin dan ook het nadeel der klassikale loterij, voor zooveel betreft het aanloksel om een eenmaal aangekocht nommer te blijven doorspelen, niet moge zijn opgesloten.

De plannen door den heer Meijer sedert 1817 onverdroten voorgedragen, zijn onder anderen door wijlen den hoogleeraar van Swinden en later door eene commissie, bestaande uit den Staatsraad Bondt en de heeren Willinck en Bousquet, onderzocht, doch nooit bij de Regering aangenomen, om niet te gewagen van de veelvuldige rapporten, door verschillende ambtenaren der loterij en der registratie (alle door den heer Meijer als partijdige beoordeelaars beschouwd) daarover in afkeurenden zin uitgebragt. Hoewel nu die plannen voortdurend meer of min van gedaante verwisseld zijn, en dus oude oordeelvellingen op de latere voorstellen niet volkomen van toepassing zijn, zoo heeft de ondergeteekende voor's hands niet gemeend Uwer Majesteit te moeten voordragen thans aan den rusteloozen en onafgebroken aandrang van den heer Meijer tot benoeming eener commissie te moeten toegeven, daar hij zich voorstelt dat eerst de proef zou kunnen genomen worden met zijne voorstellen, die inkrimping van het loterijspel op het oog hebben, terwijl de plannen des heeren Meijer op uitbreiding gegrond zijn.

Hierboven is reeds aangetoond dat voor het aldaar in de derde plaats bedoelde, in *huur* gespeeld wordende lot, tot en met de *derde* week der vijfde klasse reeds is betaald f 131. Het is weinig aannemelijk dat hij, die reeds zulk een aanzienlijk bedrag voor dit lot opofferde, daarvan zou afzien op het tijdstip dat de hooge prijzen *moeten* uitgetrokken worden. Zal hij nu de kansen der laatste week genieten, dan moet hij noodwendig *kooper* worden van het lot en daarvoor voldoen f 100.

Op die wijze zal hij dus, verlokt door den aanvankelijk geringen huurprijs, aan het eind (in de bovenbedoelde, voor den speler meest nadeelige hypothese) f 231 hebben besteed voor een lot dat hij in den aanvang voor f 69 had kunnen aankoopen.

Hoezeer de verhuurder uit die winst de schade moet dekken welke hij lijdt op de huurloten die in de eerste klassen worden uitgetrokken, behoeft evenwel naauwlijks te worden gezegd, dat het groote voordeel, hetwelk het huurspel desniettegenstaande voor de bezitters der loten oplevert, voor hen eene groote drijfveer is om dit spel aan te moedigen. Van daar het opdringen van huurloten, het voorspiegelen van niet bestaande kansen op gewin, het aanbieden van verboden crediet, in één woord, van het groote kwaad, hetwelk bij de weldenkenden de vooringenomenheid tegen de loterij heeft doen geboren worden.

Bij art. 12 van het Koninklijk besluit van 13 November 1827 (*Staatsblad* n°. 50) werd het verhuren van loten verboden. Dien ten gevolge geraakte de loterij in eenen staat van kwijning, in die mate zelfs, dat in 1831 6000 van de 20,000 loten ongedebiteerd bleven.

Zoo nu in aanmerking wordt genomen dat het huurspel meerendeels in zwang is bij dezulken, die slechts weinig aan het spel besteden kunnen, dan schijnt het niet twijfelachtig dat de hoofdzetel van het kwaad der loterij in het huurstelsel gelegen en de opheffing daarvan wenschelijk en noodzakelijk is.

Het nadeelige en onzedelijke van dit stelsel is ook erkend bij het evenbedoelde besluit van 1827, waarbij in art. 2 is bepaald, dat de Koninklijke Nederlandsche loterij zal behouden blijven » *onder zoodanige wijzigingen als noodig zijn tot wegneming van al wat aanleiding tot verkeerdheden geven en een schadelijken invloed op de zedelijkheid der ingezetenen zou kunnen uitoefenen*"; woorden, welke blijkens de adviezen, waarop dat besluit gevolgd is, op het in art. 12 afgeschafte huurstelsel betrekking hebben.

Wanneer het in evengemeld besluit vervatte verbod van het *verhuren* van loten bij Koninklijk besluit van 6 Januarij 1831 (*Staatsblad* n°. 2) weder is ingetrokken, blijkt nogtans uit de rapporten waarop dit besluit is gevolgd, dat hoofdzakelijk twee motiven tot die intrekking geleid hebben: 1°. de behoefte van vermeerdering der opbrengst van de loterij-opbrengst, welke door het kwijnen der instelling, als gevolg der afschaffing van het *huur*stelsel, zeer was afgenomen; 2°. om, in den politieken toestand van Noord-Nederland in dat tijdsgewricht, te gemoet te komen aan de klagten van zoo vele lieden, die door den kwijnenden staat der loterij hun middel van bestaan verloren hadden.

Het lijdt geen twijfel dat bij het afschaffen der huur, dezelfde verschijnselen in zekere mate op nieuw zullen worden waargenomen: vermindering van opbrengst; klagten over verlies of opdrooging van dit middel van bestaan.

Ofschoon nu noch aan het een noch van het ander zooveel gewigt mag worden gehecht dat daarom de verbetering der loterij, in het zedelijk en stoffelijk belang der natie, zou mogen worden nagelaten, zou het nogtans aan den anderen kant bedenkelijk zijn, door eenen al te diepen greep op eenmaal het gansche bestaan der instelling in de waagschaal te stellen. Naar het voorkomt vordert het algemeen belang evenzeer dat, ook ten aanzien van dit onderwerp, met omzigtigheid worde te werk gegaan; dat door trapsgewijze verbetering der loterij de neiging tot het spel langzamerhand, kan het zijn, verminderе, en door de Regering uit de loterij met behoedzaamheid dat element verwijderd worde, hetwelk de voornaamste aanleiding tot misbruik kan opleveren.

Op dien grond komt het geraden voor om niet, als in 1827, het geheele stelsel van huur plotseling op te heffen, daar het te vreezen is dat alsdan misschien, even als vroeger, door verschillende motiven daartoe gedrongen, op dien stap zou worden teruggekomen.

Blijkens de hierboven voorkomende becijferingen, werkt het huurstelsel het nadeeligste voor den speler in de *vijfde* klasse, als wanneer de huurprijs wordt bepaald door het vroeger of later uittrekken der drie kapitale prijzen.

Zoo de huur voor de 2de en 3de week der vijfde klasse wierd verboden, zou degene die tot en met de eerste week dier klasse zijn lot in huur speelde, na afloop dier week moeten kiezen tusschen het koopen van het lot of het los te laten, en zou hij, in het eerste geval, hebben te voldoen f 76. Aan huur- en koopprijs te zamen zou hij dan hebben betaald f 130 tegenover f 231, welke het lot hem in het tegenwoordig stelsel zou hebben gekost.

Door eene zoodanige beperking der huur zou dus eene eerste en niet onbelangrijke schrede zijn gedaan op den weg tot zuivering der loterij van hare gebreken.

Ongetwijfeld zou reeds deze beperking van het huurstelsel nadeelig werken op het debiet der loten, doch bij de groote aanvraag van loten, welke tegenwoordig wordt opgemerkt, is het te voorzien dat de loterij dezen schok spoedig zou te boven komen, als wanneer de gelegenheid zou geboren worden om het huurstelsel geheel op te heffen.

Op dezen weg langzaam maar met vasten tred voortgaande, zouden, naar het oordeel van den ondergeteekende, de gebreken uit de loterij kunnen worden weggenomen, en welligt later voor het *klassikaal* stelsel een eenvoudiger loterijspel kunnen worden ingevoerd, zonder dat zulks den ondergang van zoo vele gezinnen of een al te groot verlies voor de schatkist zou na zich slepen; terwijl tevens zooveel gelegenheid tot het beproeven van zijn geluk door middel der loterij zou gelaten worden, als voldoende is te achten om de behoefte aan gevaarlijker beurs- of hazardspel niet te doen gevoelen.

De ondergeteekende meent met te meer vrijmoedigheid deze wijze van handelen bij Uwe Majesteit te mogen aanbevelen, daar hij oorspronkelijk meer gestemd was voor eene onmiddellijke geheele afschaffing der huur, doch naar mate hij dieper in de zaak is gedrongen en die meer naauwgezet van alle kanten heeft overwogen, hij gekomen is tot het voorstel hetwelk hij thans de eer heeft eerbiedig aan het oordeel van Uwe Majesteit te onderwerpen.

De slotsom dezer beschouwingen omtrent de tweede vraag alsnu in weinig woorden zamenvattende, is de ondergeteekende van gevoelen dat de tegenwoordige loterij aan gebreken laboreert van welke zij behoort te worden gezuiverd; dat die zuivering van gebreken langzamerhand behoort plaats te hebben, en dat voor het tegenwoordige, in afwachting van hetgeen later uitvoerbaar zal bevonden worden, zou moeten worden aangevangen met de afschaffing van de huur der loten voor de tweede en volgende weken der vijfde klasse.

De ondergeteekende meent dit rapport niet te mogen eindigen, zonder nog met een enkel woord te hebben gewag gemaakt van eenige bezwaren van anderen aard dan de hierboven bedoelde, welke mede dikwijls tegen de loterij zijn aangevoerd.

Zij zijn de volgende:

1°. dat ook loten of aandeelen in loten worden gedebiteerd door daartoe ongequalificeerde personen;

2°. dat sommige gequalificeerde debitanten het beroep van *herbergier* of *tapper* uitoefenen;

3°. dat soms van een lot meerdere gedeelten worden gedebiteerd, dan er deelen in het geheele lot begrepen zijn;

4°. dat de verordeningen betrekkelijk de loterij dermate wijd en zijd verspreid zijn, dat zulks ligtelijk aanleiding geeft tot dwaling.

Ten aanzien van de *eerste* bedenking mag vrijelijk worden aangenomen dat, zoo dan al vroeger ongequalificeerde personen zich het debiet van loten hebben veroorloofd, dit misbruik thans, zoowel door de zorg der administratie, welke hieromtrent aan de collecteurs en splitters bepaalde voorschriften heeft gegeven, als door het aanhoudend toezigt van de justitie, hetwelk in den jongst verloopen tijd meermalen de veroordeeling tot de op dat feit gestelde straffen ten gevolge heeft gehad, zoo niet geheel, dan toch voor het grootste gedeelte, is gefnuikt.

Het weren van de bij de *tweede* bedenking bedoelde debitanten, tevens het beroep van *herbergier* of *tapper* uitoefenende, is sedert lang de toeleg geweest van de administratie, welke van het misbruik, hetwelk uit deze beroepsvereeniging kan ontstaan, allezins overtuigd is. Zij heeft nog in den aanvang van het jaar 1855 strenge voorschriften, die strekking hebbende, uitgevaardigd en men mag zich vleijen dat het thans reeds zeer beperkt aantal dezer debitanten allengs zal verminderen.

Het zal naauwlijks behoeven gezegd te worden dat het moeijelijk is om op eenmaal al de admissien van deze debitanten in te trekken, vermits zij daardoor van een bijkomend middel van hun bestaan, welligt het aanzienlijkste, plotseling zouden zijn verstoken.

Beide de voormelde punten blijven onderwerpen van bestendige zorg bij den ondergeteekende uitmaken.

Van het in de *derde* plaats bedoelde zoogenaamde *in den wind splitten*, is sedert een aantal jaren niets gebleken. Een enkel geval heeft zich in vroegeren tijd voorgedaan, hetwelk gepaard ging met andere misbruiken, welke een strafvonnis hebben ten gevolge gehad.

De ondergeteekende kan bepaaldelijk de verzekering geven dat op dezen oogenblik bij het Departement van Finantien geen vermoeden hoegenaamd van het bestaan van zoodanig misbruik aanwezig is. De afschaffing der huur in de tweede en volgende weken der vijfde klasse zal uit den aard der zaak de deelneming in de loterij verminderen en daardoor zelfs het aanloksel tot de hier besproken handeling, voor zooveel dit uit eene te groote aanvraag naar loten zou kunnen ontstaan, doen wegvallen.

De in de *vierde* plaats gemaakte bedenking is, tot zekere hoogte, niet geheel ongegrond; daar echter al de organieke bepalingen, de Staatsloterij betreffende, door den druk zijn openbaar gemaakt, kan met grond worden beweerd dat een ieder die dit onderwerp meer van nabij verlangt te kennen en zich de moeite wil getroosten welke van het onderzoek der werking van elke staatsinstelling onafscheidelijk is, daartoe door raadpleging dier organieke bepalingen volkomen bij magte is.

Deze overweging zou intusschen den ondergeteekende niet hebben wêerhouden om thans reeds een ontwerp van besluit tot geheele regeling der Staatsloterij, met opheffing van hetgeen daaromtrent in verschillende besluiten is verspreid, zamen te stellen, ware het niet dat, bijaldien de in dit rapport ontwikkelde beschouwingen ingang mogten vinden, een overgangs-tijdperk zou worden ingetreden, een *provisionele* toestand zou worden daargesteld, welke eene *definitive* regeling der zaak van zelf buitensluit.

Die definitive regeling zou alzoo dienen te worden verschoven tot dat, bij meerdere rijpheid der zaak, latere ervaring het geschikt tijdstip daartoe zal hebben aangewezen.

Naar aanleiding van al het voorafgaande heeft de ondergeteekende een besluit ontworpen, bij hetwelk, met wijziging in zoo ver van het Koninklijk besluit van 6 Januarij 1831 (*Staatsblad* n°. 2), het verhuren van geheele of gedeelten van loten, welke na de trekking van de *eerste* week der *vijfde* klasse nog moeten worden uitgetrokken, wordt verboden, zulks op straf van intrekking der benoeming van den collecteur of van de admissie van den splitter; eene poenale bepaling welke de handhaving van het verbod voldoende zou verzekeren, omdat, na die intrekking, tegen het debiet, ingevolge art. 12 van het decreet van 13 October 1812, eene boete zou zijn bedreigd van f 1500 en, in geval van recidive, behalve die boete, eene gevangenzetting van *zes* maanden.

In het eerbiedig vertrouwen dat bij Uwe Majesteit geene bedenkingen tegen dat ontwerp zullen bestaan, neemt de ondergeteekende de vrijheid Hoogstdenzelve, in overweging te geven, het aan het oordeel van den Raad van State te onderwerpen en, zoo ook die Raad zich met het voorstel mogt kunnen vereenigen, dat ontwerp te bekrachtigen.

Bij den ondergeteekende bestaat het voornemen om, zoodra het Uwe Majesteit zal hebben behaagd het ontwerp van besluit te bekrachtigen Hoogstdenzelve voor te stellen:

a. om het plan dat voor de jongste loterijen gevolgd is, te wijzigen, zoodanig dat eenige der prijzen van f 1000, van f 400 en van f 200 uit de *vier eerste* klassen in de *vijfde* klasse zouden worden overgebragt. Langs dien weg zou de kans op eenen prijs in de vier eerste klassen en dus ook de prikkel tot het huurspel worden verminderd, omdat, volgens het hier voorgedragen besluit, de huur, hoezeer dan ook nog in de eerste week der vijfde klasse toegelaten, overigens tot de vier eerste klassen zou worden beperkt, terwijl tevens zou worden ondervangen de meermalen gemaakte en niet ongegronde bedenking, dat de prijzen niet in behoorlijke verhouding tot het getal der in iedere klasse getrokken wordende nommers zijn verdeeld;

b. om het vlotten van de koopprijzen van de loten in de tweede en volgende weken der vijfde klasse, thans plaats hebbende volgens art. 3 van het Koninklijk besluit van den 6den Januarij 1831 (*Staatsblad* n°. 2), af te schaffen, en die prijzen reeds dadelijk bij het plan der loterij vast te stellen en wel op een minder bedrag dan, in den regel, thans daarvoor is toegestaan. In den actuelen toestand der loterij bestaat, naar het eerbiedig inzien van den ondergeteekende, geen reden tot het bestendigen eener instelling welke uitsluitend is ingevoerd in het belang der loterijhandelaren, en dus ten nadeele van den speler, omdat, naar de daarbij aangenomen regelen, de prijs van een lot tot een bedrag van f 100 kan stijgen. Door deze wijziging zou tevens een eind worden gemaakt aan den grooten omslag welken de gedurige prijsbepalingen en de bekendmakingen daarvan te weeg brengen.

Ten einde de aanleiding tot dit besluit, zijne strekking en de verdere bedoelingen van Uwe Majesteit omtrent dit onderwerp wel zouden worden begrepen, zou het wenschelijk wezen dat met het besluit ook dit rapport wierd openbaar gemaakt.

De ondergeteekende heeft mitsdien ten slotte de eer Uwe Majesteit te verzoeken, hem tot die openbaarmaking te magtigen.

's Gravenhage, den 23sten Augustus 1856.

De Minister van Finantien,
VROLIK.

(Staatsblad n°. 90.) *BESLUIT van den 27sten September 1856, houdende beperking in het verhuren van loten in de Staatsloterij.*

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Finantien van den 23sten Augustus 1856, n°. 28, Reg.;

Den Raad van State gehoord (rapport van den 23sten September 1856, n°. 7);

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister voornoemd, van den 26sten September 1856, n°. 89, Reg.;

Herzien het Koninklijk besluit van den 6den Januarij 1831 (*Staatsblad* n°. 2),

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met wijziging in zoo ver van bovengemeld Koninklijk besluit, te bepalen hetgeen volgt:

Het *verhuren* van heele of gedeelten van loten in de Staatsloterij, voor zoo veel de nommers betreft welke na de trekking van de *eerste* week der *vijfde* klasse nog moeten worden uitgetrokken, is verboden.

In geval van overtreding wordt de benoeming of toelating van den collecteur of splitter, die de overtreding heeft begaan, ingetrokken.

Dit besluit komt in werking met de 231ste Loterij.

En is Onze Minister van Finantien belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan kennis zal worden gegeven aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 27sten September 1856.

WILLEM.

De Minister van Finantien,
VROLIK.

Bij Koninklijk besluit van den 28sten September 1856, n°. 82, is de heer *B. Goudswaard*, directeur der Nederlandsche Handel-maatschappij, benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 27sten September 1856, n°. 50, is benoemd tot procureur-generaal bij het provinciaal geregtshof in Noordbrabant mr. *J. C. F.* baron *d'Aulnis de Bourouill*, thans officier van justitie bij de arrondissements-regtbank te Groningen.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 28sten September 1856, n°. 1, is benoemd tot substituut-officier bij de arrondissements-regtbank te Appingadam mr. *C. B. van Hanswijk*, advocaat te 's Hertogenbosch.

Bij besluit van den 28sten September 1856, n°. 83, heeft Z. M. goedgevonden bij het Departement van Kolonien te bevorderen: tot commies den adjunct-commies *J. A. van den Bossche*, en tot adjunct-commiesen de 1ste klerken *W. H. Hajenius*, *H. C. P. Lauillard du Fallot* en *H. A. Elias*.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

Een door middel van den telegraaph ontvangen berigt uit Napels van j.l. Zaturdag meldt niets anders dan dat de Koning zich naar Gaëta begeven heeft, terwijl de heer von Hubner, Oostenrijks gezant bij het Fransche hof, uit Napels naar Weenen vertrokken is, zijnen weg over Rome nemende.

Volgens de jongste berigten uit Parijs lag het naar Napels bestemde smaldeel van de Fransche vloot te Toulon gereed om uit te loopen, maar was het nog niet bekend wanneer het daartoe bevel zou ontvangen.

Berigten uit Malta, door de Londensche dagbladen medegedeeld, houden in, dat bij dat eiland een Oostenrijksch evolutie-eskader van acht bodems lag, een van welke de leerlingen der Oostenrijksche kweekschool van zeeofficieren aan boord had. Het zou, naar verzekerd werd, Algiers en Toulon bezoeken, alvorens naar Triëst terug te keeren.

— De Londensche *Globe* verklaart, dat pogingen om de met Keizer Napoleon vermaagschapte familie Murat weder op den troon van Napels te brengen, door het Britsche gouvernement niet ondersteund noch tegengewerkt zullen worden. » Die partij (zegt het genoemde orgaan van het Engelsche kabinet) behoort eigenlijk tot een voorbijgeganen tijd, en is zwak in aantal en zedelijke kracht; evenwel hoopt zij haar voordeel te doen met de gebeurtenissen, die waarschijnlijk in de golf van Napels te wachten zijn. Eenige maanden geleden is haar streven door de Fransche regering uitdrukkelijk gewraakt. Ons gouvernement heeft geene aanleiding gehad zich dienaangaande te verklaren, maar het is daarin ongetwijfeld eene louter Italiaansche zaak, een door de Italianen te beslissen punt. Het wilde op geenerlei wijze zijne inzigten aan het Italiaansche volk opdringen; noch heeft het eenige aanmoediging verleend aan personen, die geene aanspraak kunnen maken om als zoodanig dan gelukzoekers beschouwd te worden."

Volgens de *Globe* bestaat er geen grond om geloof te hechten aan het berigt dat het Sardinische gouvernement aan de demonstratie der Westersche mogendheden tegen Napels zou deel nemen.

— Door den Weener correspondent der Londensche *Times* wordt als zeker medegedeeld, dat het Oostenrijksche gouvernement herhaaldelijk aan den Koning van Napels verklaard heeft zich niet te willen mengen in het tusschen hem en de Westersche mogendheden opgerezen geschil.

De *Oesterreichische Zeitung*, een orgaan der Oostenrijksche bewindslieden, laat zich in haar nommer van den 24sten dezer over de Napelsche aangelegenheid aldus uit:

» Het te gelijk met eene gewapende magt aan den Koning van Napels gerigte ultimatum der Westersche mogendheden is lijnregt in strijd met het beginsel, waarop het ultimatum van dezelfde mogendheden aan het kabinet van St. Petersburg berustte. In dit laatste ging men uit van het beginsel der onafhankelijkheid en zelfstandigheid van souvereine

Staten. Het werd als eene inbreuk op het volkenregt en als eene schending der internationale betrekkingen beschouwd, dat Rusland zich in de inwendige aangelegenheden van Turkije wilde mengen. De nadruk, dien Rusland door eene gewapende magt aan zijne vorderingen bijzette, werd als een casus belli beschouwd, en leidde met der daad tot eenen oorlog. Naauwelijks zijn eenige maanden sedert de overwinning van het volkenregt verstreken, of wij zien degenen, die als kampvechters voor hetzelve waren opgetreden, denzelfden misslag begaan. Indien het aangehaalde volkenregts-beginsel toepasselijk was op Turkije, hetwelk eerst bij het tractaat van Parijs uitdrukkelijk onder het politieke regt van Europa geplaatst is, hoe veel te meer moest dan niet Napels, hetwelk sedert eeuwen in het Europesche statenstelsel ingelijfd is, door dat regt beschermd worden.

» Het ultimatum aan Napels en het afzenden eener vloot kan dus slechts als eene algemeene demonstratie beschouwd worden, het bewijs ten doel hebbende dat de eendragt tusschen Engeland en Frankrijk niet in die mate geschokt is, als men in den laatsten tijd scheen te onderstellen. Misschien heeft men geen ander oogmerk dan om eene bevredigende uitlegging te erlangen van den kwetsenden toon der Napelsche nota van antwoord; en dat oogmerk zal wel bereikt worden, want men kan zich in Napels ter zake van den ongelukkigen stijl eener diplomatieke nota onmogelijk aan eene ernstige botsing willen blootstellen. Wat men van Napels verlangt kan het onderwerp van onderhandelingen zijn, niet van een bevel. Wilde men de Napelsche regering door gewelddadigen aandrang van buiten tot veranderingen en maatregelen in het inwendig beheer dwingen, dan zou daardoor het beginsel der souvereiniteit geschonden zijn en voor Europa een nieuw tijdvak aanbreken, waarin willekeur de plaats van het regt verving. Dit zou een tijdvak van eeuwigdurende onveiligheid zijn, waarin de Staten zonder verpoozing tot aan de tanden gewapend tegenover elkander zouden moeten staan."

— Het officiële dagblad van Rome berigt, dat den 19den dezer te Pesaro, in den Kerkelijken Staat, de rust gestoord is door verzet der ingezetenen tegen de heffing der patentbelasting, maar dat de noodige maatregelen genomen zijn om het gezag der wet aldaar te handhaven.

FRANKRIJK.

Een der ministeriele bladen van Londen, de *Morning Post*, heeft van zijn Parijschen correspondent het volgende schrijven van den 25sten dezer ontvangen, hetwelk door de Londensche *Globe* overgenomen wordt.

» In den laatsten tijd zijn vele ongerijmde geruchten omtrent den gezondheidsstaat van den Keizer der Franschen verspreid. Ik kan de verzekering geven, dat zij ongegrond zijn. Zijne Majesteit is volkomen welvarend. Ook is er niet de minste verandering gekomen in 'sKeizers inzigten aangaande het verbond met Engeland. Het is zijn wil, hetzelve voor het welzijn der beide natiën duurzaam te maken en zoo veel mogelijk ook tot nut van andere landen te doen strekken. Heeft zich daaromtrent een of ander misverstand voorgedaan, dan is het te wijten aan personen die niet de tolk van den waren wil des Keizers waren. De terugkomst van Zijne Majesteit te Parijs wordt met gespannen verwachting te gemoet gezien, daar zij welligt met belangrijke veranderingen gepaard zal gaan."

— Sedert het zilvergeld te Parijs opgeld doet betaalt de Bank van Frankrijk met goud; en ten einde daartoe in staat te blijven doet zij bij de Munt eene groote hoeveelheid goudstukjes van vijf francs slaan. Eenigen zien daarin eenen overgang tot het aannemen van het goud als uitsluitenden standaard voor het Fransche muntwezen.

ZWITSERLAND.

De Zwitsersche bondsraad heeft aan de thans vereenigde bondsvergadering eene mededeeling omtrent de in Neuchâtel voorgevallen gebeurtenissen gedaan, waarin onder anderen het volgende gezegd wordt:

» Met uitzondering van den Pruissischen gezant hebben de diplomatieke vertegenwoordigers van andere mogendheden geenerlei stappen met opzigt tot deze zaak bij ons gedaan: alleen hebben eenigen hunner van hunne betrekking gebruik gemaakt om hetzij officieel hetzij officieus zachtheid jegens de in hechtenis genomen personen aan te bevelen. Te dien aanzien konden wij ons echter gerust op het algemeen bekende feit beroepen, dat de gevangenen met alle onder de bestaande omstandigheden slechts mogelijke zachtheid en menschlievendheid behandeld worden.

» Moeten wij ten slotte nog het standpunt doen kennen, van hetwelk eventueel diplomatieke onderhandelingen zouden kunnen gevoerd worden, dan kunnen deze onzes erachtens niet plaats hebben dan op den grondslag, dat de volstrekte onafhankelijkheid des kantons Neuchâtel van alle buitenlandsch verband erkend wordt. Elk voorstel, dat niet op dezen grondslag berust, zullen wij ten stelligste van de hand wijzen. Wij zijn voorts van oordeel dat onze stelling niet medebrengt, dat in dezen de eerste stap door ons gedaan worde. Intusschen zal de justitie haren wettigen loop met kalmte vervolgen; en ten einde elke stoornis van den gang des regts reeds vooraf te beletten en elke poging, om op denzelve inbreuk te maken, in de eerste kiem te kunnen onderdrukken, zal het noodig en doelmatig zijn, het kanton Neuchâtel vooreerst, met name tot na den afloop van het geregtelijke onderzoek, nog door eedgenootschappelijke troepen bezet te doen blijven."

De Nationale Raad heeft de boodschap van het eedgenootschappelijke bewind in handen eener commissie gesteld, door welke den 25sten dezer der vergadering voorgesteld is het volgende besluit te nemen:

» 1°. de burgers van Neuchâtel, welke met eigen krachten de republikeinsche staatsregeling van hun kanton en daardoor tevens de integriteit van het geheele eedgenootschap hebben gehandhaafd, hebben zich jegens het vaderland verdienstelijk gemaakt;

» 2°. de in deze aangelegenheid door den Bondsraad gevolgde handelwijze wordt goedgekeurd, en de Bondsraad wordt uitgenoodigd om op den ingeslagen weg voort te gaan."

Door een der leden werd voorgesteld, hierbij de uitnoodiging aan den Bondsraad te voegen, om bij Pruissen en de overige groote mogendheden de noodige stappen te doen, ten einde de onafhankelijkheid van Neuchâtel op den grondslag der eedgenootschappelijke en der kantonnale staatsregelingen van 1848 erkend zou worden. Dit voorstel werd echter ingetrokken op de aanmerking dat de stelling van het eedgenootschap bij de omwenteling van 1848 zou medegebragt hebben het initiatief bij Pruissen te nemen, doch dat hetzelve thans, na de gebeurtenissen van 3 en 4 September, niet meer den eersten stap kon doen, maar behoorde af te wachten, wie den sedert 1848 bestendigden staat van zaken zou willen aanranden. Het voorstel der commissie werd daarop zonder tegenspraak aangenomen, terwijl ook de Raad der Kantons zich eenstemmig met het besluit van den Nationalen Raad vereenigd heeft.

TURKIJE.

In het voorlaatst nommer van dit blad is melding gemaakt van een vertoog der Porte tegen de vereeniging der Donau-vorstendommen. Dit stuk wordt thans door het Brusselsche dagblad *le Nord* openbaar gemaakt. Het is eene circulaire aan de Turksche gezantschappen, gedagteekend den 31sten Julij jl. Zij behelst het volgende:

» Het is des Sultans verklaarde bedoeling, de Vorstendommen niet alleen in het volle genot hunner aloude privilegien te handhaven, maar ook door eene met den tijdgeest overeenstemmende herziening hunner inrigtingen tot meer welvaart en bloei te brengen.

» Zal die herziening aan de wijze en conservative inzigten van het Parijsche Congres beantwoorden, dan moet zij overeenstemmen met twee groote beginselen: het eerste is de handhaving van de integriteit en onafhankelijkheid des Turkschen rijks, dus van des Sultans souvereine regten over de Vorstendommen; het tweede is de zorg voor het zedelijke en stoffelijke welzijn hunner bevolking.

» De Porte wil gaarne aan die gewesten een met hunne belangen en met hare eigen regten overeenkomstig bestuur geven. Ook acht zij zich niet alleen geregtigd maar jegens de bevolking verpligt, de regten van al de volksklassen te verdedigen.

» Aan elk van die gewesten zal een onafhankelijk en nationaal bestuur voor de binnenlandsche aangelegenheden gewaarborgd worden; doch de inrigting en vorm daarvan mogen niet in strijd zijn met de staatsregeling van het rijk, waaronder zij behooren.

» In elk van de twee gewesten moet een krachtig en tevens regtvaardig bestuur gevestigd worden, hetwelk zijne sterkte put uit twee bronnen, te weten het vertrouwen van den Souverein, aan wien het als leenman ondergeschikt en cijnsbaar zal zijn, en het vertrouwen van het volk aan welks hoofd het zal staan.

» Dat bestuur behoort onder toezigt van de zijde der natie te staan; de belangen van elke volksklasse moeten vertegenwoordigd worden door vergaderingen, die voor de burgermaatschappij een waarborg van orde en bestendigheid zullen zijn.

» Maar verder behoort de hervorming niet te gaan. Wij weten wel, dat in de Vorstendommen door eene minderheid de zamensmelting der beide landen tot éénen Staat onder het bestuur van een en denzelfden vorst verlangd wordt, en dat dit plan bij eenigen van onze bondgenooten weerklank gevonden heeft. De voorstanders daarvan beoogen: 1°. de vorming van eenen Staat van genoegzame sterkte om tot een bolwerk voor het Turksche rijk te dienen; 2°. de oprigting van een bestuur hetwelk, voor de twee landen zorgende, daardoor beter in staat is om beider welvaart te bevorderen.

» Aangaande het eerste punt erkennen wij, dat de Vorstendommen een bolwerk voor het rijk kunnen zijn, doch niet door hunne geringe krijgsmagt, maar door hunne hoedanigheid van deelen des Turkschen rijks, welke door het Europesche staatsregt erkend wordt. Waren zij bij den aanvang onzer oneenigheden met Rusland als zoodanig beschouwd, ware destijds de Pruth voor de grens van het Turksche rijk verklaard, dan zou Rusland nooit over die rivier getrokken zijn.

» De vereeniging der beide Vorstendommen zou onvermijdelijk op Turkije's souvereiniteit meer of min inbreuk maken, hen in minder naauwe verbindtenis met het rijk brengen, en alzoo die zedelijke maar wezenlijke kracht, welke in hunne tegenwoordige gesteldheid voor hen zelven en voor het rijk gelegen is, doen te loor gaan. Dan zou in plaats van twee provinciën, die zich elk tot de behartiging harer eigen belangen bepalen en rustig onder de hoede des rijks bloeijen, een Staat treden met het voorkomen van onafhankelijkheid, die door zijnen aard en vorm op zelfverheffing bedacht zou worden, die derhalve geen bolwerk maar een bezwaar voor het rijk zou zijn, en zich zelven gelijk zijnen naburen gevaren berokkenen zou.

» Ook uit het tweede oogpunt, namelijk het belang van Moldavie en Wallachye, is hunne vereeniging aan ernstige bedenkingen onderhevig. Een nationaal en zelfstandig bestuur is hun gewaarborgd: deze administrative zelfstandigheid nu komt hun niet alleen ten aanzien van Turkije toe, maar ook ten aanzien van elkander. Hoewel de Moldaviers en de Wallachyers uit denzelfden stam afkomstig zijn, hebben zij sedert tien eeuwen twee Staten, elk met een eigen bestuur en een eigen volksbestaan, uitgemaakt. De broederlijke wedijver, waardoor zij de een den ander aanprikkelen, zou ophouden door de vereeniging; deze zou voor een van hen gelijkstaan met eene inlijving, en hem van de vruchten zijner eigenaardige en nationale instellingen berooven.

» De oorzaken, die de welvaart der Vorstendommen tegenhouden, staan met hunne administrative zelfstandigheid niet in verband; zij liggen in de ongelijkheid van de regten der onderscheiden volksklassen, in het gemis van een billijk en onpartijdig bestuur en in verscheiden andere omstandigheden; en desniettegenstaande zijn de Vorstendommen nu reeds in maatschappelijke ontwikkeling vrij wat gevorderd, meer dan het onafhankelijke Griekenland, met zijn grooter grondgebied en talrijker bevolking, terwijl Servie met eigen wetten en onder eene krachtige en nationale regering rust en welvaart geniet, hoewel het veel minder inwoners dan Wallachye of Moldavie heeft.

» Met eene voor alle volksklassen zorgdragende wetgeving en onder een vaderlijk bestuur zouden Wallachye en Moldavie ieder het geluk genieten van de kleine Staten, die door hunne volkenregtelijke gesteldheid sterk zijn en onder de beschermende hoede van een grooten Staat leven.

» De vereeniging is alzoo geene wezenlijke behoefte voor de Vorstendommen, geen vereischte voor hunne welvaart.

» Indien in die gewesten eene krijgsmagt tot voorhoede voor het Rijk opgerigt moest worden, zou er dan geen middel zijn om hun krijgswezen onderling in zoodanig verband te brengen, als tevens voor de verdediging des Rijks dienstig zijn zou? Dit ware niets anders dan eene uitbreiding van een door het Parijsche Congres in beginsel aangenomen denkbeeld. Zoo zou ook in de heffing der grenstolregten, in de posterij en telegraaphdienst ligtelijk eene vereeniging tusschen de Vorstendommen gemaakt kunnen worden, zonder volslagen verandering hunner staatsregeling.

» Het Parijsche vredesverdrag wil dat de wensch der Moldaviers en Wallachyers omtrent de nieuwe regeling van hun bestuur geraadpleegd

worde. Dit, ziet naar onze overtuiging alleen op de herziening der organieke reglementen. Den wensch der bevolking over de staatsregeling, dus ook over hare betrekking tot het Rijk en tot haren opperheer, te raadplegen, dat zou tegen de conservative beginselen der Europesche mogendheden strijden.

» Het doet ons leed, van eenige onzer bondgenooten in gevoelen te verschillen; de Porte wil hunnen wensch niet openlijk afwijzen in den firman tot zamenroeping eener volksvertegenwoordiging in de Vorstendommen; doch wij verlangen bovenal, dat deze vraag niet aan de openbare beraadslaging eener in de behandeling van zoo groote vraagstukken ongeoefende vergadering onderworpen worde, maar aan een ernstig onderzoek der kabinetten, en dat zij uitgemaakt worde vóór dat zij gerake onder het bereik der hartstogten van twee reeds opgewonden volken, die nog niet ver genoeg in maatschappelijke ontwikkeling gevorderd zijn om altijd hersenschimmen van de wezenlijkheid te kunnen onderscheiden."

— Men herinnert zich, dat onlangs in de haven van Trebisonde door Turksche varenslieden een Russisch handelsvaartuig aangerand en de vlag daarvan geschonden is. Volgens berigten uit Konstantinopel van den 18den dezer heeft de Turksche regering zich gehaast aan Rusland de gevraagde voldoening voor die verongelijking te geven door de daders te straffen en den haven-kapitein af te zetten.

ENGELAND.

De weekstaat der Bank van Engeland, die den 20sten dezer opgemaakt en in het eind der vorige week ter kennis des publieks gebragt is, wijst eene uitermate levendige aanvrage om gereed geld aan, welke volgens het aan de Londensche beurs heerschende gevoelen nog niet spoedig zal ophouden. Hierbij doet de *Times* opmerken dat in Britsch Indie sedert 1 Januarij 1853 in de daad het goud door de regering buiten omloop gesteld, en zilver het eenige wettige betaalmiddel is. Dit zal, naar het oordeel van dat blad, welligt met der tijd ten gevolge hebben, dat al het zilver uit Europa wegvloeit, tenzij het door het aannemen van het goud als uitsluitenden standaard verhoed worde.

— Blijkens eene officiële opgave heeft de uitvoer van Britsche producten in de afgeloopen maand Augustus nagenoeg twee millioen pond sterling meer bedragen dan in 1855 en in 1854, terwijl de uitvoer in de eerste acht maanden dezes jaars eene waarde van 74,689,000 pond sterling heeft bedragen, dat is ruim veertien millioen meer dan in hetzelfde tijdvak van 1855, en ruim zeven millioen meer dan in 1854.

— In de vorige week is een schip met graan, in 48 dagen varens, uit Chicago te Liverpool aangekomen. Dit eerste voorbeeld van regtstreeksch verkeer tusschen het verre westen van Noord-Amerika en Engeland is, volgens de *Times*, het begin eener omwenteling in den graanhandel, die voor Groot-Britannie, maar niet voor de havens der Zwarte Zee voordeelig zal zijn.

SPANJE.

Een telegraphisch berigt uit Madrid van den 26sten dezer meldt, dat de minister van oorlog 14,000 dienstpligtigen van de reserve of zoogenaamde provinciale militie onder de wapenen geroepen heeft. Deze versterking van het leger staat, volgens de verzekering van sommige dagbladen van Madrid, in verband met het besluit, hetwelk dezer dagen door het gouvernement genomen zou zijn, om eene groote expeditie af te zenden tegen de Mooren, die de Spaansche bezittingen op Afrika's noordkust bestendig bedreigen.

— De Parijsche dagbladen berigten dat de generaal Serrano, Spanje's gezant in Frankrijk, zich eerstdaags naar St. Petersburg zal begeven met eene bijzondere en tijdelijke zending van zijn gouvernement bij het Russische hof.

BELGIE.

De Belgische *Moniteur* van gisteren behelst een koninklijk besluit van den 3den dezer, waarbij aan eenige particulieren, onder bepaalde voorwaarden, voorloopig concessie verleend wordt om eenen spoorweg van Luik op den regter oever der Maas tot aan de Nederlandsche grenzen in de rigting van Maastricht aan te leggen, zullende deze concessie definitief worden, zoodra de concessionarissen de volle waarborgsom storten en bewijzen van het voor de onderneming benoodigde kapitaal een bepaald gedeelte beschikbaar te hebben.

— Onlangs heeft de bisschop van Gent, gelijk men zich herinnert, het onderwijs der Gentsche hoogeschool openlijk veroordeeld als tegen de Katholijke kerk en tegen de Christelijke godsdienst gekant, en de huisvaders daartegen gewaarschuwd, met mededeeling van een pauselijk breve waarin die stap uitdrukkelijk goedgekeurd werd.

Thans is door den bisschop van Brugge een mandement uitgevaardigd van dezelfde strekking en meerendeels van denzelfden inhoud; maar bij de veroordeeling van 's lands hoogeschool te Gent voegt het een nog strenger vonnis tegen de hoogeschool die te Brussel door particulieren opgerigt is en in stand gehouden wordt met het doel om de liberale begrippen te verbreiden.

» Sedert lang (zegt de bisschop van Brugge) heeft de vrije universiteit van Brussel, wier wettig bestaan door niemand betwist wordt, de banier der goddeloosheid opgestoken. Zij maakt van hare beginselen en bedoelingen geen geheim: de Katholijke geloofsbegrippen aanvallen, de zoogenaamde godsdienst van den braven man verspreiden, de uitwerking van het onderwijs der Katholijke hoogeschool van Leuven verijdelen, op allerlei wijze den invloed van het godsdienstig beginsel bestrijden, dat is de taak der Brusselsche hoogeschool en het doel harer stichters. Gelijk thans een ieder weet, is die inrigting een uitvloeisel van een geheim genootschap, hetwelk in de uitgestrekte vrijheid, die door onze wetten gegeven wordt, nog geene ruimte genoeg voor zich vindt en, in weerwil der hier te lande bestaande vrijheid om alles te zeggen en alles te doen, in het duister schuilt en zijne gangen verbergt."

Ten slotte wordt aan de huisvaders dringend aanbevolen hunne zonen naar de Katholijke hoogeschool van Leuven te zenden, en dank betuigd aan degenen welke tot het onderhoud dier inrigting door jaarlijksche giften bijdragen; hetgeen aan een voornaam orgaan van de liberale partij aanleiding geeft om het mandement gelijk te stellen met de advertentien waarmede neringdoenden zich in de dagbladen bij het publiek aanbevelen.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 29sten September* 1856.

Blijkens eene opgave van Zijner Majesteits consulaat te FLENSBURG zijn gedurende de eerste zes maanden van dit jaar:

te ECKERNFOERDE *aangekomen* 1 Nederl. schip uit Rostock in ballast, en van daar *vertrokken* 1 Nederl. schip met lading naar Emden;

te HADERSLEBEN *aangekomen* 6 Nederl. schepen (2 in ballast) als: 1 van Amsterdam, 3 van Hamburg, 1 van Flensburg, 1 van Grangemouth; en van daar *vertrokken* 7 Nederl. schepen (3 in ballast) als: 3 naar Amsterdam met boekweit, 1 naar Dantzig, 1 naar Callundborg, 1 naar Randers, 1 naar Kiel; benevens een vreemd schip, met boekweit, naar Holland;

te HUSUM *aangekomen* 4 Nederl. schepen met lading, als: 2 van Amsterdam, 1 van Hamburg en 1 van Grangemouth; en van daar *vertrokken* 4 Nederl. schepen (2 ledig), te weten: 1 naar Tonningen, 2 naar Hamburg, 1 naar Peterhead;

te FRIEDRICHSTADT *aangekomen* 4 Nederl. schepen met lading van Amsterdam; en van daar *vertrokken* 1 Nederl. schip naar Dantzig in ballast, en 5 vreemde schepen met lading naar Nederland;

te FÖHR *aangekomen* 1 Nederl. schip in ballast van Wijck; en van daar *vertrokken* 1 Nederl. schip met lading naar Londen, benevens 1 vreemd schip met lading naar Amsterdam.

Met dit nommer der *Staats-courant* worden verzonden:

1°. vel 14 (supplementblad) van het BIJBLAD II, eene redevoering inhoudende uitgesproken in de zitting der Tweede Kamer van den 25sten dezer;

2°. vel 4 der *Bijlagen* van het genoemde BIJBLAD, inhoudende wets-ontwerpen enz. behoorende tot de Staatsbegrooting voor 1857; en vel 14 en 15 dierzelfde *Bijlagen*, behelzende: *a.* het slot der Memorie van Toelichting van het ontwerp van wet op de Zeevisscherijen; *b.* het wets-ontwerp strekkende tot wijziging van de regten op den in- en uitvoer van visch; *c.* dat tot aflossing van schuld ten laste van de directie der haven van het Oude Schild op Texel; *d.* dat tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1856 (bijdrage voor den aanleg van een kanaal ter verbinding van de Drentsche hoofdvaart te Assen met de haven te Groningen), en *e.* die tot naturalisatie van J. van Hees en acht anderen; alle, met daarbij behoorende memorien van toelichting, ingekomen in de zitting van den 19den September;

terwijl nog met het vorig nommer der *Staats-courant* verzonden zijn vel 13 en 14 van het BIJBLAD II, inhoudende het slot van het verslag van het verhandelde in de zitting der Tweede Kamer van den 25sten dezer.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN MARINE.

*** De gewone Audientie van den Minister van Marine zal op Vrijdag den 3den October aanstaande niet plaats hebben.

's Gravenhage, den 29sten September 1856.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

RENTEBETALING OP HET GROOTBOEK DER 4 PERCENTS NATIONALE SCHULD.

De Minister van Finantien maakt bekend, dat de bovenstaande Rentebetaling zal geschieden op de navolgende Bureaux van het Grootboek der Nationale Schuld, gevestigd te Amsterdam, te weten:

Op het Eerste Bureau:

voor de Kapitalen, ingeschreven onder Letter A tot en met D;

Op het Tweede Bureau:

voor de Kapitalen, ingeschreven onder Letter E tot en met K;

Op het Derde Bureau:

voor de Kapitalen, ingeschreven onder Letter L tot en met R;

Op het Vierde Bureau:

voor de Kapitalen, ingeschreven onder Letter S tot en met Z;

en wel alleenlijk over het halfjaar verschijnende 1 October 1856, van Woensdag den eersten tot en met Vrijdag den tienden dier maand, en vervolgens over al de nog verschuldigde halfjaren, op alle werkdagen (met uitzondering van den Zaturdag), van Maandag den dertienden October 1856 tot en met den vijftienden Februarij 1857.

Tevens worden, overeenkomstig art. 19 van het Koninklijk besluit dd. 18 Mei 1818 (*Staatsblad* n°. 24), *voor de tiende of laatste maal* opgeroepen de nog niet opgekomen regt hebbende op de Renten over het halfjaar, verschenen geweest 1°. April 1852, waarvan de betaling, ingevolge Koninklijk besluit van den 25sten October 1855 (*Staatsblad* n°. 125), zal blijven opengesteld tot en met den 31sten Maart 1857.

's Gravenhage, den 12den September 1856.

De Minister voornoemd,
VROLIK.

*** De Minister van Finantien brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat gedurende de maanden *October*, *November* en *December* 1856, en niet langer, ten kantore van de Betaalmeesters in de Arrondissementen, de voldoening zal plaats hebben der pensioenen ten laste van den Staat, loopende over de *3de drie maanden dezes jaars*; zullende gezegde betaling een aanvang nemen op Vrijdag den 3den October aanstaande, en voorts geschieden dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd.

's Gravenhage, den 25sten September 1856.

De Minister voornoemd,
VROLIK.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat volgens eene bekendmaking van de Spaansche Regering, ontstoken zijn de navolgende vuren op de kusten van *Spanje* aan de *Middellandsche Zee*:

1°. op de hoogte *de Navidad*, haven van *Carthagena*, provincie *Murcia*.

Een stilstaand wit licht, zijnde een catadioptrieke lichttoestel van de vierde grootte, op N. breedte 37° 35′ 30″, lengte O. van de Sterrewacht van *San Fernando* te *Cadix* 5° 13′ 38″, zijnde west van Greenwich 0 58′ 22″.

Het licht is 135.09 voet van Burgos (37.64 mètre) boven den waterspiegel verheven, en alzoo bij goede gelegenheid zigtbaar op 16 Engelsche mijlen afstand, en brandt sedert 15 Julij dezes jaars.

De standplaats van dit licht in acht nemende, moeten de vaartuigen welke bij nacht de haven van *Carthagena* bezeilen, indien zij willen ankeren aan de Oostzijde, in de nabijheid van het Kruidhuis of bij de Voorstad van *Santa Lucia*, het in het gezigt houden, een weinig open van de punt *de Navidad*, zorgende dat het licht zich niet daarachter verberge, om vrij te loopen van de rotsplaat, gelegen binnen de haven.

Daarentegen, indien men voornemens is bij het *Espalmador grande* te ankeren, zal men zooveel doenlijk moeten naderen aan de punt *de Navidad* en het licht daarachter moeten blindzeilen.

2°. op Kaap de *las Huertas*, provincie *Alicante*:

Het licht is stilstaande, wit en de lichttoestel catadioptriek van de vierde grootte, op N. Br. 38° 20′ 30″, lengte Oost van *San Fernando* 5° 49′ 38″, idem West van *Greenwich* 0° 22′ 22″.

Het is 134.40 voet van *Burgos* (37.45 mètre) boven het watervlak verheven, op 10 Engelsche mijlen afstand te zien, en brandt sedert den 15den Augustus dezes jaars.

's Gravenhage, den 29sten Augustus 1856.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, volgens officiele mededeeling, behalve de Kustlichten vermeld in de aankondiging van den 31sten Julij jl., de nagenoemde drie nieuwe Kustlichten in het *Ottomannische Rijk* zijn opgerigt, als:

1°. *Lichttoren op Kaap Hellespont.*

Op Kaap *Hellespont*, aan den ingang der *Dardanellen*, op twee derde mijl bewesten het eerste Kasteel aan de Europesche zijde, is, sedert den 20sten Julij jl., een licht ontstoken, van minuut tot minuut afwisselende, met verduisteringen en eenigzins lang durende schitteringen.

Dit licht, op 25 mètres boven den waterspiegel verheven, bevindt zich op 40°2′22″ N. Br. en 23° 50′ 30″ lengte. Oost van *Parijs* (26° 10′ 54″ Oost van *Greenwich*).

De houten opstand, waarop het licht voorloopig is geplaatst, is 6 mètres hoog, doch zal vervangen worden door een toren, welks hoogte geëvenredigd zijn zal aan de kracht van het licht.

2°. *Lichttoren van de Sulina* (Monden van den *Donau*).

Aan den ingang van den *Sulina-mond*, op den Zuidelijken oever, is een stilstaand wit licht geplaatst, op 45° 10′ 40″ N. Br. en 27° 20′ 40″ lengte Oost van *Parijs* (29° 41′ 4″ Oost van *Greenwich*).

Het licht is 18 mètres boven den waterspiegel verheven, en zigtbaar op een afstand van 10 mijlen, van 60 op den graad.

Dit licht zal weldra door een ander, van krachtiger soort, vervangen worden.

3°. *Lichttoren van Chanak Bogh* (*Zwarte Zee*).

Op den ouden toren van het voormalige licht is een stilstaand wit licht ontstoken, zigtbaar op een afstand van 10 mijlen, van 60 op den graad.

Het licht bevindt zich op 43° 32′ N. Br., en 2° 15′ lengte Oost van *Parijs* (28° 35′ 24″ Oost van *Greenwich*).

Voorts wordt medegedeeld, dat binnen kort een stilstaand licht zal worden geplaatst te *Durazzo* (*Adriatische Zee*). Dit licht zal zigtbaar zijn op 10 mijlen afstand, van 60 op den graad.

's Gravenhage, den 9den September 1856.

Voor den Minister voornoemd.
De Directeur-Generaal,
B. G. Escher.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat twee bijzonder kennelijke Baken-voorwerpen zijn geplaatst langs de buitengronden van de Texelsche Zeegaten, genaamd *de Haaks*, als:

1°. eene groote Ankerboeivormige Ton, op omstreeks 6 kabellengten buiten die gronden, geverwd met roode en witte horizontale banden, aan den top geschilderd het woord *Z. Haaks*, met gele letters; daarenboven voorzien met een geheel *ronden, rood geverwden Bol*, in de navolgende peilingen:

de kapen van den Zanddijk in elkander;

de toren van *den Hoorn* (op *Texel*) tusschen den Heuvel en het Jonge-Pieters-duin, in 11 vadem of 19 Ned. el diepte, bij laag water.

2°. eene gelijksoortige Ton, omstreeks 3 kabellengten buiten de gronden, op 1⅛ Duitsche mijl in het N. O. t. N. van eerstgemelde, geverwd met zwarte en witte verticale strepen, aan den top geschilderd het woord *N. Haaks*, met gele letters; daarenboven voorzien met een geheel *ronden, zwart geverwden Bol*, in de navolgende peilingen:

de toren van *den Hoorn* (op *Texel*) in het slag;

de kaap *Ruigeheen* in den molen van *Huisduinen*, in 10 vadem of 17 Ned. el diepte bij laag water.

Deze tonnen drijven genoegzaam regtstandig, zijn met de Bollen 4 Ned. el boven den waterspiegel verheven en kunnen bij gewone luchtgesteldheid op ruim eene Duitsche mijl afstand gezien worden.

De kompasstreken zijn miswijzend.

's Gravenhage, den 17den September 1856.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN DE SCHEEPVAART.

De Minister van Marine brengt, als een vervolg op het berigt van den 16den dezer, ter kennis van de belanghebbenden, dat het Kustlicht op *Schokland* des ochtends van den 23sten dezer *gebluscht*, en met den avond van dien dag tijdelijk door een *hulplicht* vervangen zal worden.

's Gravenhage, den 19den September 1856.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

MINISTERIE VAN JUSTITIE.

De Inspecteur van de Geneeskundige Dienst der Landmagt verwittigt alle Genees- en Heelkundigen, Nederlanders van geboorte, bij voorkeur echter gepensioneerde of eervol ontslagen Officieren van Gezondheid der Land- of Zeemagt, of van het Leger in de Indien, die genegen zijn om de genees- en heelkundige dienst bij de Strafgevangenis voor Jeugdige Veroordeelden en bij het Huis van Arrest te Rotterdam te vervullen, dat zij zich, bij verzoekschrift, op zegel geschreven en portvrij in te zenden, vóór den 15den October e. k. aan hem Inspecteur kunnen aanmelden, bij welk verzoekschrift de volgende bewijzen moeten worden overgelegd, als:

1°. eene geboorte acte;

2°. een bewijs van aan de nationale militie voldaan te hebben;

3°. een bewijs van goed zedelijk gedrag, af te geven door de regering hunner woonplaats;

4°. een bewijs dat zij gezond zijn en nog een sterk ligchaamsgestel hebben, af te geven door een bevoegden geneeskundige;

5°. bewijzen hunner afgelegde examina als Genees- en Heelkundige.

Tot narigt dient, dat aan deze betrekking verbonden is een tractement van *drie honderd gulden* 's jaars, behoudens de doorloopende korting van twee ten honderd ten behoeve van het Pensioenfonds voor Burgerlijke Ambtenaren, op grond der wet 9 Mei 1846 (*Staatsblad* n°. 24), gewijzigd bij die van 3 Mei 1851 (*Staatsblad* n°. 49).

's Gravenhage, den 12den September 1856.

Dr. Snabilié.

IN- EN UITGAANDE REGTEN EN ACCIJNSEN.

Driemaandelijksche Prijs-courant,

loopende over het Vierde Quartaal 1856, volgens welke sommige, bij de waarde belaste artikelen zullen kunnen worden gedeclareerd, in voldoening aan artikel 128 der Wet op den Ophef der Inkomende en Uitgaande Regten en Accijnsen, van den 26sten Augustus 1822, opgemaakt door de Heeren E. G. van IJsendijk, A. J. B. van Weijenburg, G. de Vries, W. Voute, G. C. Calkoen, Dijkman en Ingenohl, allen te Amsterdam woonachtig, als daartoe gequalificeerd.

BENAMING DER GOEDEREN.	PRIJZEN.	HOEVEELHEID.	BENAMING DER GOEDEREN.	PRIJZEN.	HOEVEELHEID.
SPECERIJEN EN KRUIDENIERIJEN.			DROOGERIJEN.		
(*Voor zooverre deze bij het tarief niet zijn vrijgesteld.*)			Radix Galangae	f 42.00	de 100 N.p.
			Radix Gentianae	18.00	» » »
			Radix Senecae	2.80	het Ned. p.
			Radix Serpentariae	1.60	» » »
Foelie, blanke	f 2.90	het Ned. p.	Sabadilla	0.55	» » »
» ongegarbuleerde	2.70	» » »	Sal Ammoniac	0.38	» » »
» korte	1.80	» » »	Sem. Foeni Græci	15.00	de 100 N.p.
Nagelen, Amboina	0.70	» » »	» Staphisagriae	80.00	» » »
» van Cayenne en Bourbon	0.60	» » »	Tamarinden	22.00	» » »
Muskaat-Noten, [illegible]	[illegible]	» »	Tappiocca	0.36	het Ned. p.
Muskaat-Noten, ongegarbuleerde	2.20	» » »	VERWWAREN.		
[illegible]	[illegible]		Geel Napelsch	50.00	de 100 N.p.
Muskaat-Noten, in stukken	1.00	» » »	[illegible]	[illegible]	»
Cauris, witte	[illegible]	» » »	Geel Chromaat-	0.70	het Ned. p.
			Geel Schijt-	20.00	de 100 N.p.
Soya	55.00	de 100 kan.	Lak, Italiaansche of Terra Siena	11.00	» » »
DROOGERIJEN.					
Balsam Copaiv	1.50	het Ned. p.	Omber	7.50	» » »
» Peruv.	6.75	» » »	Operment	80.00	» » »
Cortex Sinæ Rubr.	1.10	» » »	Puimsteen	4.50	» » »
Coculus	25.00	de 100 N.p.	Quercitron	11.50	» » »
Flores Cassiae	1.60	het Ned. p	Saccharum Saturni	0.50	het Ned. p.
Granaatschillen	14.00	de 100 N.p.	Thus	15.00	de 100 N.p.
Gum Asphalt	0.40	het Ned. p.	WALVISCH-BAARDEN.		
Lichen Island.	15.00	de 100 N.p.	(*Voor zoover deze bij het tarief niet zijn vrijgesteld.*)		
Nucis Vomicae	10.00	» » »			
Oculi Cancri	4.50	het Ned. p.			
Oleum Laurinum	140.00	de 100 N.p.	Groenlandsche visscherij	300.00	de 100 N.p.
Radix Chinae	12.00	» » »	Ondermaats dito	150.00	» » »
Radix Columbae	0.30	het Ned. p.	Zuidzee-baarden	300.00	» » »
Radix Contrajervae	1.90	» » »	Dito schoongemaakt	350.00	» » »

Amsterdam, 25 September 1856.

Conform gecertificeerd,
De Provinciale Directeur der Directe Belastingen, In- en Uitgaande Regten en Accijnsen in Noordholland,
Scholten van Aschat.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Inspecteur in de 1ste Inspectie van Fortificatien of, bij zijne afwezigheid, de Eerstaanwezende Ingenieur te Muiden zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden,

het veranderen van den Aarden Wal aan de westzijde van Muiden, het bouwen van een Wachthuis en het maken van een gedeelte Singelweg.

Deze Aanbesteding zal geschieden den derden October 1856, des middags ten twaalf ure, te Muiden, in het Logement het Hof van Holland, alwaar van den 23sten September 1856 het Bestek zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te Muiden.

Gedrukte Bestekken, met teekeningen, zullen van den 28sten September 1856 te Muiden bij A. Blaak voorwaardelijk verkrijgbaar zijn.

MILITAIRE BROODBAKKERIJ.

Door den Luitenant-Kolonel, Plaatselijken Kommandant te Graveu; zal, onder nadere goedkeu ring van het Ministerie van Oorlog, op den 15den October aanstaande, des middags ten 12 ure, publiek worden Aanbesteed:

drie Last Roode Rhijn-Tarwe, wegende minstens 77 Ned. pond per mud;

een Last Kubanka-Tarwe, wegende minstens 77 Ned. pond per mud;

een Last en twee Mud blanke Pruissische Rogge, wegende minstens 72 Ned. pond per mud.

De Biljetten van Inschrijving en de aan te bieden Monsters, welke van een gelijk merk voorzien moeten zijn, zullen vóór elf ure op het Bureau van voornoemden Kommandant bezorgd moeten wezen, alwaar ook dagelijks, des morgens van 10 tot 12 ure, de Voorwaarden ter lezing zullen liggen.

De Luitenant-Kolonel, Plaatselijke Kommandant voornoemd,

Neeteson.

NEDERLANDSCHE RHIJNSPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

Leverantie van eenen Stoomketel en Cylinder en verschillend Drijfwerk; Inmetselen van 3 Stoomketels, Bouwen van een Ketelhuis enz.

De Directie maakt bekend, dat de Teekeningen benevens het Bestek voor bovengenoemde werkzaamheden ten dienste van den Constructie- en Reparatie-winkel te Utrecht ter visie liggen te Utrecht, op het Bureau van den Ingenieur-Werktuigkundige J. Verloop Cz., van des morgens 8 tot des namiddags 4 ure, uitgenomen des Zondags.

Gegadigden worden uitgenoodigd hunne inschrijvingen daarvoor vóór den 9den October aanstaande aan de Directie te Amsterdam in te leveren.

Amsterdam, 18 September 1856.

De Directie der Nederlandsche Rhijnspoorweg-Maatschappij
C. W. Hesleden,
Waarnemend President.
J. C. s' Jacob,
Secretaris.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Vonnis der Arrondissements regtbank te Winschoten, gewezen den 24sten September 1800 zes en vijftig, tusschen *Hindrikje Idzes Groenema*, zonder beroep, wonende te Nieuwe Pekela, Eischeresse, hebbende in deze hare procedure het Armregt bekomen, bij beschikking der gemelde Regtbank van 12 September 1855, en *Hindrik Meertens Kip*, van beroep Zeeman, Opgeroepene, is verstaan: dat er Regtsvermoeden bestaat van het Overlijden van den Opgeroepene sedert October 1800 een en vijftig, met vergunning aan de Requirante tot het aangaan van een tweede huwelijk.

Geschiedende daarvan deze bekendmaking ter voldoening aan art. 527 Burgerlijk Wetboek.

De Procureur van de Requirante,
Uge Uges.

BEURSPRIJZEN VAN SCHULDBRIEVEN.

Amsterdam Maandag 29 September 1856.

	pCt.			
Nederl. W. Sch.	2½	61 7/8	62 1/2	62 1/2
Dito dito 1844.	3	72 7/8	74 1/4	74 1/4
Dito dito 1844.	4	93	93 1/2	93 1/2
O. I. L. 1844.	4	92 1/2	92 5/8	—
Amort. Synd	3½	90 1/8	90 1/4	—
Handel-maats	4½	131	—	—
Belgie. Certific. bij *Rothschild.*	2½	50	50 1/4	—
Rusl. Bij *Hope* 1798 en 1816.	5	102 1/8	102 1/2	102 1/2
Dito 1828-1829.	5	101 3/8	—	—
Insch. in Assign.	6	—	—	—
Cert. van dito.	6	—	—	—
Neg. 1831-1833.	5	91 3/4	—	—
Hope en Co. 1840	4	84 3/4	—	—
Stieglitz	4	83 1/2	—	—
Dito 1854.	5	92 5/8	—	—
Nieuwe Engels.	4½	93	—	—
Polen. Certific.	4	—	—	—
Aand. Lot. fl 500.		—	—	—

	pCt.			
Spanje. Nieuwe.	1¼	23 3/8	23 7/8	23 3/4
Buitenl.	3	—	—	—
Binnenl. 6/m	3	37 3/4	37 [illegible]	37 [illegible]
Cert. Coup.		—	—	—
Amortisabele.		—	—	—
Portug. Lond.	3	43 1/2	44	43 7/8
Oostenr. Metall. 1816-1852	5	72 5/8	73 3/8	73 [illegible]
Dito 1849-1854	5	82 3/4	83 1/4	83 1/4
Dito Zilv. Nation.	5	74	75	75
Dito 1847-1852	2½	37 7/8	38 1/2	38 1/4
Pruiss. Lot. 1855	3½	—	—	—
Braz. Lond. 1824	5	—	—	—
Peru	4½	—	—	—
Mexico	3	20 7/8	21	—
Gren.	2¾	20 1/2	20 3/8	—
Uitgestelde		6 7/8	—	—
Ecuad. Lond.		14	14 1/4	—
Venez.	4	29 1/2	—	—
Uitgestelde	1½	—	—	—

Door aanzienlijke kooperders voor binnenlandsche rekening is de markt merkelijk gestegen. Stieglitz 1855 5 pct. 93 94 1/2 94 1/8.

LONDEN, heden.

Eng. geconsolid.	3 pCt.	92 3/4	à	—
Spanje	1¼ "	23 1/2	à	—
Id. Amortisabele.		—	à	—
Mexico		22	à	—
Grenada.	2¾ "	—	à	—
d. Uitgest.		—	à	—

PARIJS, heden.

Fransche certific.	4½ pCt. fr.	—
"	3	67.65
Spanje	3	—
"	1¼	—

WEENEN, heden.

Metalliek	5 pCt.	80
Nationaal	5 "	81 3/4
Wissel Londen	"	10.10
Zilver	"	—

DE ALGEMEENE COMMISSIE van liquidatie der zaken betreffende de voormalige Wees- en Momboirkamers, gevestigd te 's Gravenhage, doet, ter voldoening aan art. 8 der wet van 5 Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 45), en ten vervolge op hare aankondigingen geplaatst in de *Staats-courant* van 4 April en van 7 Julij 1854, als wanneer de hieronder vermelde posten nog eene nadere verificatie vereischten, VOOR DE TWEEDE EN LAATSTE MAAL de onderstaande *suppletoire aankondiging* betreffende de

VOORMALIGE MOMBOIRKAMER TE UTRECHT.

Volgnummer.	ERFLATERS of uit wier nalatenschap de boedels ter momboirkamer zijn opgebragt.	JAAR van het overlijden des erflaters.	JAAR van de opbrengst des boedels ter momboirk.	ERFGENAMEN of ten wier behoeve de boedels ter momboirkamer zijn opgebragt.	ZUIVER SALDO der boedels door de Algemeene Commissie overgenomen. Inschrijving Nationaal Grootboek 2½ pCt.	Contanten.	AANMERKINGEN.
1	Beerninck, (Cornelis)	28 Oct. 1727	1728	Lucas Beerninck.	f 300.00	f 41.105	Lucas en Mechtelina Beerninck waren broeder en zuster van Cornelis Beerninck; deze laatste is den 28sten October 1727 te Mijdrecht overleden, beschikt hebbende bij besloten testament, gedeponeerd den 1sten Augustus 1722 bij den notaris G. van Etten te Mijdrecht, en den 9den December 1727 te Utrecht, ten overstaan van den notaris Doodslag geopend. Het overgroote gedeelte der oorspronkelijk opgebragte nalatenschap werd achtereenvolgens afgegeven, terwijl de nu nog aanwezige gelden afkomstig zijn van een kapitaaltje, hetwelk onverdeeld gehouden en ter momboirkamer berustende gebleven is, zoo het schijnt ter verzekering van een nu sedert geruimen tijd opgehouden legaat van vruchtgebruik.
2	Bie, (de grootvader van Hendrik de) naam onbekend.	onbekend	onbekend	Hendrik de Bie.		f 22.625	Het blijkt niet wanneer deze gelden ter momboirkamer gebragt zijn; ook is de naam van den erflater onbekend en ontbreken alle verdere inlichtingen.
3	Columbij, (Heinderijntje)	8 Junij 1803	4 Jan. 1804	Hendrik Columbij.	f 900.00	f 1.105	Hendrik Columbij was afwezend toen de gelden werden opgebragt: geene verdere aanwijzingen zijn gevonden.
4	Setten, (Hendrik van) en zijne echtgenoote Cornelia van Cothen.	onbekend	20 Dec. 1799	Jan Adrianus Goldenbelt.	f 400.00	f 44.00	Oorspronkelijk was de boedel opgebragt ten behoeve van Petronella, van Hendrik en van Jan Adrianus Goldenbelt, kinderen van Jannetje van Setten en van haren tweeden echtgenoot G. Goldenbelt. Jannetje van Setten was dochter van Hendrik van Setten en van Cornelia Cothen, wier nalatenschap, ten overstaan van den notaris Theodorus Koppa te Utrecht, den 20sten December 1799 gescheiden is.
5	Sonnestein, (Johanna Elisabeth)	onbekend	19 Oct. 1792	De kinderen van Johanna Geertruida Brouwer.	f 100.00	f 35.00	Het schijnt te blijken dat de gelden ter momboirkamer opgebragt zijn ten behoeve van twee kinderen van Johanna Geertruida Brouwer; hunne namen echter zijn niet bekend.

En roept voornoemde Algemeene Commissie bij deze op allen die vermeenen op de voormelde gelden of geldswaarden regt te hebben, om zich, op de wijze bepaald bij de wet van 5 Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 45), daartoe bij haar aan te melden. Zij herinnert aan de belanghebbenden de bepaling van art. 10 van gemelde wet, inhoudende dat, na verloop van vijf jaren, te rekenen van de dagteekening der *Staatscourant* waarin de tweede aankondiging is geplaatst, onherroepelijk aan den Staat vervallen alle in de aankondiging vermelde erfenissen welke inmiddels niet zijn aangevraagd.

's Gravenhage, den 23sten September 1856.

De Commissie voornoemd,
H. J. H. Modderman, *Voorzitter.*
Ter ordonnantie van dezelve,
J. A. T. Cohen Stuart.

TE 'S GRAVENHAGE TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.